

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - מ"ז

1. מה למדו מהפסוק 'וכי יגור אתך גר בארצכם'?
אתך - במוחזק לך, בא ואמר גר אני, אין מקבלין אותו.
וכי יגור - בא ועדין עמו, מקבלין. ואפילו רק מעידים ששמעו שנתגייר בבי"ד פלוני.
בארצכם - לר' יהודה: בארץ צריך להביא ראיה שנתגייר בבי"ד, שמה משקר משום שרוצה משבח ארץ ישראל.
לחכמים: אף בחול צריך ראיה, 'ובארצכם' מלמד, שמקבלים גרים בארץ ולא חוששים שבאים מחמת טובת הארץ, ולמתנות העניים.
עמך - מקבלין גרים אף בחול"ל. ר' יוחנן פסק הלכה: כחכמים - ונתחדש שלא אומרים שמסתבר כר' יהודה כיון שהפסוק מסייעו אלא הלכה כרביים.
2. ר' יהודה: רק גר שנתגייר בבי"ד - הרי הוא גר. מעשה באחד שבא לפניו ואמר: נתגיירתי ביני לבין עצמי, ואין לי עדים. ענה ר"י: נאמן אתה לפסול את עצמך, ואין אתה נאמן לפסול את בניך. כיצד מתיישב עם שיטתו, 'יכיר' נאמן אדם לומר זה בני בכור, או בן גרושה או בן חלוצה, ונאמן לפוסלו לכהונה?
א. ר' נחמן בר יצחק: כוונתו לומר לו, לדברך עכו"ם אתה, ואין עדות לעכו"ם ובניך נשארים בחזקת ישראל.
ב. רבינא: כוונתו - נאמן אתה לפסול בניך, ואין אתה נאמן לפסול בניך אם יש לך בני בנים שעליהם אינך נאמן. [תוס']
הלכה כרב נחמן בר יצחק. שאין עדותו מתקבלת, ואע"פ שמצינו ברייתא כרבינא, כוונתה רק לענין 'יכיר' שפוסל את בנו לכהונה רק באין לו נכד.
3. בא להתגייר בזה"ז, אומרים לו: מה ראית? איך יודע שישאל דוויים, וכו' אם אומר: יודע אני, הלוואי שאשתתף בצרתם, מקבלין אותו. מה מודיעין לז' מקצת מצות קלות, ומקצת חמורות, עוון לקט שכחה וכו'. ענשו של מצות, מעכשיו אכלת חלב ענוש כרת, חללת שבת ענוש סקילה. וכן מתן שכרן של מצות, שהעולם הבא עשוי רק לצדיקים, וישאל בזמן הזה - אינם יכולים לקבל רוב טובה [שלא תזוח דעתם] ולא רוב פורענות. ואין מרבין עליו באיום, ואין מדקדקין עליו. אם קיבל, מלין אותו מיד. אם נשתירו בו ציצין המעכבין את המילה, חוזרים ומלין. נתרפא, מטבילין אותו מיד. ובטבילתו שלשה ת"ח מודיעין אותו מקצת קלות ומקצת חמורות. ובאשה, נשים מושיבות אותה במים והת"ח מבחוץ.
4. שנינו 'אומרים לו: מה ראית שבאת להתגייר' ומודיעים אותו וכו' מה הטעם?
שאם רוצה לפרוש לא איכפת לנו משום שא"ר חלבו: קשים גרים לישראל כספחת, שלומדים מהם או סומכים עליהם באיסור והיתר.
הטעם שמודיעים אותו עון לקט שכחה ופאה ומעשר עני - כיון שבן נח מקפיד על הפסד מועט, ואולי ירתע. ובן נח נהרג על פחות משהו פרוטה.
5. המקור שאין מרבים עליו באיום ואין מדקדקים עליו - מנעמי 'ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה'. כיצד ראתה שרות מתאמצת? אמרה לה: אסור לנו תחום שבת - 'באשר תלכי אלך'. אסור לנו יחוד - 'באשר תליני אליך'. מצווין אנו בתרי"ג מצות - 'עמך עמי'. אסור לנו עבודת כוכבים - 'ואלקיך אלקי'. ארבע מיתות נמסרו לבי"ד - 'באשר תמותי אמות'. יש קבר לנסקלין ונשרפין ויש קבר אחר לנהרגין ונחנקין - 'ושם אקבר'.
6. מה הטעם שאם קיבל, מלין אותו מיד?
לא משהים מצוה.
7. מה הן ציצין המעכבין המילה?
בשר החופה את רוב גובהה של העטרה, וכן כהן שנימול ונשתירו בו אלו אינו אוכל בתרומה.
עוד למדנו - הטעם שממתינים לטובלו עד שיתרפא - כיון שהמים מכבידים את חולי המכה.
8. שנינו לבסוף: טבל ועלה - הרי הוא כישאל לכל דבריו. לענין מה?
שאם יחזור בו מגירותו ויקדש בת ישראל, נחשב ישראל מומר שקידושיו קידושין.
9. שנינו: אחד גר ואחד עבד משוחרר מתגיירים כן [ובמקוה שנדה טובלת בו וכן מעכב בהם חציצה] האם אף עבד משוחרר צריך קבלת מצות בטבילתו? מצינו בענין יפת תואר - לרבנן: 'ובכתה את אביה ואת אמה וגו', אמנם אם קבלה מצות, מטבילה ומותר בה מיד.
לר"ש בן אלעזר: אע"פ שלא קבלה, יכול לכפותה ולהטבילה לשם שפחות, ולחזור ולהטבילה לשם שחרור, ומשחררה ומותר בה מיד.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)